

Dobrá praxe vědeckého publikování

Doporučení pro autory, vydáno 20. 6. 2017

Sestavil: Michal Petr (Odbor výzkumu, rektorát Masarykovy univerzity)

Komentáře: Petr Dvořák, Pavel Plevka, David Šmahel, Odbor výzkumu RMU

Obsah

1	Předmluva	2
2	Etický kodex akademických a odborných pracovníků Masarykovy univerzity	2
3	Dobrá praxe vědeckého publikování	3
3.1	Autorství	4
3.1.1	Kdo je a není autorem?	4
3.1.2	Pořadí autorů	5
3.1.3	Obecná doporučení	5
3.2	Afilace	6
3.2.1	Zásady pro uvádění afilace	6
3.3	Čemu se vyhnout	7
3.3.1	Neetické nebo nežádoucí publikační strategie	7
3.3.2	Podporování aktivit snižujících důvěryhodnost vědeckého publikování	8
4	Co dělat v případě setkání s nepřípustnými publikačními praktikami	9
5	Vykazování výsledků výzkumné a umělecké činnosti na MU	10
6	Související dokumenty	10
7	Literatura a zdroje	10

1 Předmluva

Toto doporučení je vydáváno v souladu s etickým kodexem akademických a odborných pracovníků Masarykovy univerzity, který již obsahuje etické principy vědecké činnosti zaměstnanců MU.

Publikace je nejdůležitějším prostředkem vědecké komunikace a zároveň „zbožím“ každého vědce nebo vědkyně. Etika vědeckého publikování je odpovědností každého autora nebo oponenta vědeckého textu. Současně ale spoluvytváří obraz instituce a integrity jejího výzkumu. Vědec, který používá sporné či neetické praktiky v publikační činnosti, se vystavuje riziku **dehonestace své vědecké činnosti, potažmo své instituce**. Ačkoli takovému jednání nelze předejít pouhým vydáním normy, očekává se, že instituce zveřejní stanovisko, jaké jednání považuje u svých zaměstnanců za nepřipustné.

Různé publikační praktiky a strategie mohou mít ve svém důsledku velký význam pro kariéru, personální a finanční otázky, scientometrii, apod. a někdy je obtížné rozlišit hranici mezi neetickým přístupem a ryzím pragmatismem. Cílem tohoto dokumentu však není jakkoli narušovat svobodný prostor akademického výzkumu a publikování. V akademické sféře se vyskytuje mnoho autorů, od velmi zkušených až po ty začínající. Pro mnoho vědců jsou jistě tyto zásady samozřejmostí. Řada případných negativních jevů může vycházet ze slabé informovanosti, z lokálních zvyklostí nebo vlivu vnějších okolností. Neetické vědecké a publikační praktiky však nejsou těmito argumenty obhajitelné.

Text „Dobrá praxe vědeckého publikování“ je deklarácí postoje MU v oblasti etiky vědeckého publikování a současně doporučením či instrukcí pro rychlou orientaci nově příchozích výzkumných pracovníků nebo PhD studentů. Masarykova univerzita tímto přijímá zásady mezinárodně uznávané dobré praxe ve vědeckém publikování.¹

2 Etický kodex akademických a odborných pracovníků Masarykovy univerzity

Dokument „Dobrá praxe vědeckého publikování“ rozvíjí obecné principy [Etického kodexu akademických a odborných pracovníků Masarykovy univerzity](#) a kodexu [Etika výzkumu na MU](#) (odkazy vedou do autorizované části IS MU). V této kapitole citujeme nejdůležitější zásady kodexu (zkráceno), které se vztahují k výzkumné činnosti:

---

¹ Committee on Publication Ethics (COPE). **How to handle authorship disputes: a guide for new researchers**. 2003. Dostupné z: <http://publicationethics.org/files/2003pdf12.pdf>.

International Committee of Medical Journal Editors. **Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Ethical Considerations in the Conduct and Reporting of Research: Authorship and Contributorship**. Dostupné z: <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>.

International Committee of Medical Journal Editors. **Defining the Role of Authors and Contributors**. Dostupné z: <http://icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>.

Wager, E., S. Kleinert. **Responsible research publication: international standards for authors. A position statement developed at the 2nd World Conference on Research Integrity, Singapore, July 22-24, 2010**. In: Mayer, T., N. Steneck (eds). *Promoting Research Integrity in a Global Environment*. Imperial College Press / World Scientific Publishing, 2011, 309-316.

„Pracovník zásadně preferuje a prosazuje pojetí výzkumné a vývojové činnosti, tj. jejího zaměření, uskutečňování a využívání jejích výsledků, jako prostředku ke zvyšování úrovně poznání ve prospěch společnosti a jako prostředku aktivního sebevzdělávání, které vede, přispívá a napomáhá ke zkvalitnění výuky studentů a mladých vědeckých pracovníků.

Pracovník:

- *považuje za samozřejmé zpřístupnit výsledky své výzkumné a vývojové činnosti na úrovni zveřejnění a za podmínek obvyklých pro daný obor;²*
- *přijímá odpovědnost za kvalitu a hodnověrnost výsledků své výzkumné a vývojové činnosti;*
- *odmítá plagiátorství, falšování a zneužívání výsledků, zadržování výsledků v případě výzkumu a vývoje financovaného z veřejných prostředků;³*
- *uplatňuje objektivní přístup při posuzování vlastního autorského podílu a podílu druhých při vykazování autorství, a to zejména při posuzování tvůrčího přínosu k zveřejňovanému výsledku a zhodnocení kvality a míry přispění k samotnému provedení výzkumu, který vedl k dosažení výsledku;*
- *kriticky hodnotí přínos členění výsledků, resp. modifikovaných či doplněných výsledků, výzkumu a vývoje do několika zveřejněných prací.“*

3 Dobrá praxe vědeckého publikování

Masarykova univerzita podporuje maximální transparentnost ve vědeckém publikování, pokud tím není ohroženo například obchodní tajemství nebo autorská práva. Dobrou praxí v mnoha oborech je, že rukopisy procházejí vnitřní odbornou oponenturou, případně jsou konzultovány s externími experty. Tato praxe zvyšuje kvalitu interpretace a současně vyjadřuje otevřenost autorů vůči odborné komunitě.

Tvorba vědeckého textu by měla splňovat zásady spolehlivosti, čestnosti, zodpovědnosti, vyváženosti, originality a transparentnosti.⁴ Obvykle jsou tyto zásady dostupné v rámci pokynů každého kvalitního vydavatele.⁵ Některé zásady již zmiňuje etický kodex, proto uvádíme pouze shrnutí:

- Autoři by měli publikovat výsledky výzkumu srozumitelně, čestně, bez manipulace a falzifikace dat.
- Autoři by měli zajistit, že publikovaný text je originální, nebyl již publikován jinde⁶ a odkazuje na všechny použité zdroje a relevantní předchozí výzkum.
- Všichni autoři přejímají zodpovědnost za publikovaný text.
- Autorství uváděné v článku pravdivě reflektuje podíl jednotlivce na publikovaném díle.

---

² Platí, pokud tomu nestanoví pravidla daného výzkumu jinak.

³ Výklad formulace etického kodexu odkazuje na výzkum v celé šíři, nikoli jen na výzkum financovaný z veřejných prostředků.

⁴ Transparentností se rozumí například dohledatelnost primárních dat a opakovatelnost výzkumu.

⁵ Viz např. zde: <https://www.elsevier.com/authors/journal-authors/policies-and-ethics>.

⁶ Nejsou zde myšleny například překlady textů do cizího jazyka, antologie a jiné texty opatřené kompletními referencemi na zdrojové texty.

MU svým autorům důrazně doporučuje používat standardizovaný formát afilace v publikacích ([kapitola 3.2](#)) tak, aby byla zajištěna maximální viditelnost, správnost a kompletnost dat o publikacích pro účely bibliometrie a hodnocení.

3.1 Autorství

Autorství musí správně odrážet odborné přispění jednotlivce k publikaci. Autorstvím je deklarován významný vědecký / intelektuální podíl na publikaci. Autor také přebírá veřejnou zodpovědnost za text studie nebo její příslušnou část. Doporučujeme vždy číst pokyny vydavatele pro autory. Tyto pokyny obvykle obsahují také etické zásady.

Pravidla pro uvádění autorství se jeví jako jasná a jednoduchá, ale v praxi bohužel dochází k rozporuplnému či neetickému chování. Poměrně běžným jevem je bohužel např. vynechávání osob z autorského kolektivu na základě osobních antipatií, účelové konstrukce v pořadí autorů, reciproční připisování na publikace, apod. Řada autorů, která se chová v otázkách autorství neeticky, „jen“ následuje lokální zvyklosti nebo nemá sílu proti těmto zvyklostem vystoupit.

Dodržování následujících zásad dobré praxe zabezpečuje maximální přesnost a správnost dat vázaných na vědecké publikace pro databáze, reporting a bibliometrické účely a tím také zvyšuje viditelnost bibliometrických dat a dopad výstupů Masarykovy univerzity ve prospěch jejích autorů.

3.1.1 Kdo je a není autorem?

Na základě mezinárodně platné dobré praxe je **za autora považována osoba, která splňuje následujících kritéria:**⁷

- Významný podíl na generování výsledků.
- Významné přispění ke koncepci a designu studie a interpretaci výsledků.
- Sestavení rukopisu studie nebo jeho kritická revize, vedoucí k významnému odbornému obohacení.
- Konečné schválení verze textu, jež bude publikována.
- Zodpovědnost za studii, nebo její příslušné části; zodpovědnost za správnost, přesnost a úplnost výsledků publikovaného výzkumu.

Jako autoři by neměly být uváděny osoby, které tato kritéria nenaplní. Osoby, které zásadním způsobem nepřispěly k odbornému obsahu studie, by měly být uváděny v poděkování („acknowledgement“), nikoli v seznamu autorů, což umožňuje většina časopisů. Týká se to zpravidla těchto činností nebo situací:

- Zajištění financování, rutinní technická asistence,⁸ administrativa.

---

⁷ <http://icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>

⁸ Tím se rozumí technická asistence nevyžadující úzce specializovanou vysoce odbornou expertízu nezbytnou pro provedení studie (typicky například výpomoc se zpracováním dat za použití běžné dostupných prostředků a běžného softwaru).

- Sběr dat nevyžadující vědeckou expertízu, rutinní činnosti na pracovišti nebo drobná výpomoc, která svou povahou nemá zásadní vliv na odborný obsah publikace („contributorship“).
- **Čestné autorství** („guest“ / „gift“ / „honorary authorship“) nebo pozice autority (seniorský vědec, vedoucí pracoviště, mentor studenta, apod.). S tím souvisí také autorství jako **reciprocita** (připisování výměnou), které vede k umělému zvyšování publikačního výkonu.

Naproti tomu není přípustné, aby se ze seznamu autorů účelově vynechávaly osoby, které jinak významně přispěly k designu studie:

- Studenti.
- Osoby neuváděné z důvodu potenciálního střetu zájmů (např. průmysloví partneři) a profesionální copywriteři píšící článek např. na objednávku průmyslového sektoru („ghost authorship“).

3.1.2 Pořadí autorů

Pořadí autorů může silně odrážet lokální a oborové zvyklosti. Přesto je nejčastější praxí, že pořadí autorů vypovídá o míře a důležitosti příspěví k odbornému obsahu a designu publikace. Existují obory, kde se uvádí abecední pořadí autorů či platí jiná pravidla. Tyto výjimky necháváme stranou a dále se zabýváme pouze převažující praxí. Pokud je to v daném oboru relevantní zvyklost, autoři by měli uvádět na prvním místě jméno klíčového autora, tedy toho, kdo přispěl nejvíce k získání výsledků a také se přinejmenším podílel na přípravě rukopisu. Nad pořadím autorů se musí shodnout všichni uvedení autoři publikace ideálně ještě před jejím vznikem. Pokud existuje více než jeden autor publikace, musí být stanoven tzv. korespondující autor (corresponding author, reprint author), který dostává a dále distribuuje připomínky v rámci recenzního řízení.

S ohledem na obvyklá očekávání a většinovou praxi doporučujeme dodržovat následující pravidla:

- První autor by ve většině oborů měl být autor, který k výsledkům publikace přispěl nejvíce.
- Pořadí autorů by mělo odrážet obecně míru příspěví na textu publikace.
- Korespondenční autor se dle zvyklostí v daném oboru obvykle uvádí v pořadí první nebo poslední.

3.1.3 Obecná doporučení

- Autorství by mělo být diskutováno již při plánování projektu a může být diskutováno, případně modifikováno i během trvání projektu.
- Řadě nepříjemných situací se lze vyhnout, pokud se vědci dohodnou na finální podobě publikace, zejména na struktuře autorů, jejich pořadí a volbě média (časopisu) hned po ukončení výzkumu a ještě před přípravou rukopisu. V některých případech může být výhodou také písemná dohoda.
- Všichni autoři by měli shlédnout a odsouhlasit finální verzi publikace před jejím odesláním k recenznímu řízení. Tato praxe je vyžadována mnohými časopisy.

- Přispění jednotlivých autorů k článku lze jmenovitě uvést přímo v textu například touto formou: „A.B. je zodpovědný za design a obsah studie a použitou metodologii. C.D. provedl pokusy, interpretoval výsledky a podílel se na textu studie.“

3.2 Afilace

Jednotné a správné uvádění afilací v člancích zajišťuje nejen legitimní propojení výsledku s institucí, ale také korektní a konzistentní identifikaci autora (autorů) a instituce ve výsledcích výzkumu, a tím i jejich lepší viditelnost, a spolehlivá data pro bibliometrii a hodnocení výzkumu. Afilace se přenáší rovněž do elektronických databází (Web of Science, SCOPUS). **Afilace musí odrážet skutečné přispění institucí k výsledku (platí i pro sdílené afilace autorů), stejně jako v případě samotného autorství.**

Každý autor, který provádí výzkum na MU a publikuje na MU, musí v afilaci **uvádět Masarykovu univerzitu** jako kmenovou výzkumnou instituci. Tato povinnost se vztahuje i na krátkodobé kontrakty a stáže. Při chybějící afilaci k MU nelze daný výsledek Masarykově univerzitě přičítat. V případě sdílené afilace se musí uvádět obě afilace jako dvě oddělené adresy. Nesprávnou podobou afilace je sloučená podoba, například: „*Academy of Sciences of the Czech Republic and Faculty of Science of Masaryk University, Brno*“. Správná forma by v tomto případě měla vypadat takto:

Arnošt Farin^{1, 2}

¹*instituce 1*

²*instituce 2*

3.2.1 Zásady pro uvádění afilace

Požadovaná konstrukce afilace je obvykle součástí pokynů vydavatele časopisu. Objevuje se jak pořadí od nejnižší jednotky k největší, tak pořadí „instituce, fakulta, pracoviště“. Pokud není konstrukce afilace vydavatelem upravena, doporučujeme psát afilace v pořadí od nejnižší jednotky k největší, např.:

Department of Chemistry, Faculty of Science, Masaryk University, Kotlarska 2, Brno.

Vždy uvádějte **afilaci v kompletní podobě** (*pracoviště, fakulta, instituce, adresa*). Pokud to vydavatel výslovně neumožňuje (např. při omezení počtu znaků), má absolutní přednost uvedení názvu **instituce (Masaryk University)**. Příkladem nesprávně uvedené afilace v časopise je „*Department of Pathological Physiology, Brno, Czech Republic*“, ze které není zřejmé, že se jedná o Lékařskou fakultu MU.

Pokud je k afilaci vyžadována adresa, uveďte se korespondenční adresa fakulty. V rámci pracoviště používejte **sjednocenou dohodnutou formu zápisu názvu pracoviště** (pozor například na Dept./Inst. v anglické zkratce názvu pracoviště). Používejte vzor pro jeden plný zápis a jeden zkrácený, vždy v anglické a české mutaci. Tento přístup výrazně zjednodušuje další práci s publikacemi v bibliografických databázích a dalších systémech. Web of Science obvykle následně adresy dále standardizuje a formát afilace převádí.

Příklady zápisu afilace:

Ústav archeologie a muzeologie, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, Brno.

Department of Archaeology and Museology, Faculty of Arts, Masaryk University, Arna Nováka 1, Brno.

3.3 Čemu se vyhnout

V publikační praxi se objevuje řada jevů, které jsou, s ohledem na všeobecně přijímaná pravidla dobré praxe, rozporuplné nebo přímo nepřijatelné. Masarykova univerzita důrazně doporučuje se těchto praktik vyvarovat. MU u svých autorů **odmítá zejména**:

- Ryze pragmatické publikační strategie, jejichž primárním účelem není šíření vědeckého poznání, nýbrž umělé posilování osobního kreditu nebo jiné osobní zájmy ([kapitola 3.3.1](#)).
- Podporování aktivit snižujících důvěryhodnost systému vědeckého publikování, např. nekvalitní peer review (predátorští vydavatelé / časopisy) ([kapitola 3.3.2](#)).
- Přiznávání autorství osobám, které nejsou dle zavedené dobré praxe za autory považovány; naopak vynechávání autorů, kteří mají na díle významný podíl. ([kapitola 3.1.1](#)).
- Plagiátorství (viz etický kodex MU).

3.3.1 Neetické nebo nežádoucí publikační strategie

Typickým příkladem je **nadprodukce textů minimálního rozsahu a relativně nižší kvality** za účelem zvýšení počtu publikací. Kromě zásadního poškození kvality a reputace daného vědního oboru může dále docházet ke zkreslování scientometrických podkladů pro další kariéru vědce, podkladů pro personální i finanční otázky. K tomuto pragmatickému chování mohla, specificky v českém prostředí, svádět podoba národního hodnocení do roku 2016.⁹

Podobným případem mohou být také tzv. „salámové publikace“ neboli „salami slicing“. Jde o účelové rozdělení jednoho komplexního článku na více článků, které se vědeckou otázkou zabývají pouze z jednoho pohledu s úmyslem uměle zvyšovat počet výstupů (nejedná se tedy o rozdělení komplexního výstupu z důvodu omezení počtu znaků vydavatelem).

Jiným příkladem je **umělé zvyšování ohlasu na vlastní práce**. Tyto praktiky mohou mít různou podobu. V některých případech se z hlediska autora může jednat o záměrnou aktivitu vedoucí např. k vyšší citovanosti, což může mít vliv na analýzy publikační činnosti (scientometrie), potažmo na další kariéru a personální otázky. Jedná se především o vědomou a cíleně budovanou účast v **uzavřené síti vzájemně se citujících autorů či časopisů**. S tím je spojen jev extrémně vysoké autocitovanosti (s výjimkou specifických a velice úzce vyhraněných výzkumných témat). Uvedené praktiky jsou v rámci bibliometrických analýz poměrně snadno odhalitelné.

V jiných případech může vysoká míra vzájemného křížového citování článků v rámci jednoho časopisu nebo v rámci uzavřené skupiny časopisů (tzv. citační bratrstva) být z hlediska autora nezaviněný efekt spojený spíše s **neetickými praktikami vydavatele časopisu**. Signálem pro autora bývá v těchto případech např. „prosba“ vydavatele, aby byly citovány jiné články v určitém jmenovaném časopise, případně citovány jiné články téhož zaměření, např. v rámci tematického vydání časopisu. Tyto požadavky a jiné zdravému rozumu podezřelé aktivity by měl autor rozhodně odmítnout a do

---

⁹ V roce tvorby tohoto textu (2017) se zavádí nová metodika hodnocení. Její principy by již neměly podporovat motivace k nadprodukcí vědeckých výsledků.

budoucná zvážit další spolupráci s vydavatelem. Problematika tzv. **vyžádaných citací** se objevuje nejen na straně časopisu, jak je zmíněno výše, ale rovněž ze strany kolegů a nadřízených, kteří tím mohou zneužívat svého vedoucího postavení. V tomto případě, stejně jako i v některých jiných případech, je obtížné stanovit hranici etiky, ale v obecném smyslu považujeme toto jednání za neetické, neboť se jedná o umělé zvyšování ohlasu.

3.3.2 Podporování aktivit snižujících důvěryhodnost vědeckého publikování

Toto téma je spojeno zejména s rozšířeným fenoménem tzv. predátorských časopisů, které zneužívají modelu Open Access za účelem zisku na úkor vědecké kvality produktu – tedy za **absence spolehlivého a kvalitního recenzního řízení (peer review)**. Pokud autor u predátorského časopisu zaplatí poplatek za publikaci, má obvykle jistotu, že text bude zveřejněn – a to bez ohledu na jeho kvalitu. Podobně se chovají někteří vydavatelé odborných knih. Bez recenzního řízení, které by bylo zárukou kvality vědeckého obsahu, vydávají knihy „na objednávku“ za poplatek, případně i zdarma, na základě oslovování např. čerstvých absolventů – autorů diplomových prací (např. Lambert Academic Publishing). V mnoha případech jsou autoři spíše oběťmi na základě neznalosti. Tento argument nicméně rozhodně nelze vykládat jako tolerování ústupků vůči vědecké etice.

Motivací k publikování v predátorských časopisech bývá **umělé navyšování publikačního výkonu**. Pokud se najde dostatečný počet zájemců o snadné publikování, mohou se „predátorští“ vydavatelé a časopisy dále rozvíjet a vytlačovat ověřená a kvalitní publikační média. Tento přístup může vést k **fatálnímu snížení důvěryhodnosti celého systému vědeckého publikování** a ke ztrátě morálního kreditu autora či jeho instituce bez ohledu na to, kolik jinak bezproblémových publikací autor vyprodukoval.¹⁰

Jak rozeznat predátorské vydavatele/časopisy¹¹

Je potřeba vzít v úvahu, že všechny uvedené znaky nemusí nutně znamenat, že se jedná o predátorský časopis. Jedná se však o signály, které by měly autora varovat.

1. E-mail spam – výzvy k publikování v (příjemci často neznámém) časopise, k účasti na pochybných konferencích (často jako key-note speaker), pozvánky do pochybných nebo fiktivních redakčních rad. Predátorští vydavatelé často zaměstnávají tzv. akviziční editory, kteří aktivně vyhledávají potenciální autory (např. autory diplomových prací) a oslovují je formou spamu.
2. Používání názvů velmi podobných známým časopisům, případně honosně znějící názvy („World Journal of xxx“, „International Journal of xxx“, atd.), případně příliš obecně znějící názvy jako např. International Journal of World Research atd.
3. Absence recenzního řízení nebo pouze fiktivní recenzní řízení; nedostatečně popsany proces recenzního řízení; jména známých vědců v redakčních radách bez jejich vědomí.
4. Nápadně velký počet prací s mizivým dopadem na rozvoj vědeckého poznání; větší míra balastu.

¹⁰ Např. kauza Wadima Strielkowského byla podrobně popsána v týdeníku Euro ze dne 28. 12. 2015, dostupné z: <http://www.euro.cz/archiv/jak-vysat-rozpocet-na-vedu-do-posledni-kapky-1252838>.

¹¹ Plné znění zásad je dostupné z: <http://bit.ly/RMU-predatori> (Postoj MU k predátorským vydavatelům), nebo z: <http://bit.ly/kuk-predatori> (materiál Knihovny univerzitního kampusu).

5. Nápadně snadný souhlas s otištěním zaslané práce; orientace na zaplacení poplatku; příslib extrémně rychlého recenzního řízení či okamžitého publikování po přijetí.
6. Nedodržování publikačních standardů.
7. Nedostatečné kontaktní údaje, např. pouze prostřednictvím kontaktního formuláře.

Doporučení autorům

1. Při výběru publikačního média využívejte zkušeností kolegů, odborných komunit a použijte zdravý rozum – pokud něco vypadá podezřele, postupujte s maximální opatrností.
2. Využívejte ověřené kanály, nejlépe časopisy indexované na WoS a SCOPUS či registrované v ERIHplus.
3. Nereagujte na nevyžádané e-maily, které vyzývají k publikování (zejména článků typu review) v jejich časopise (o kterém jste dosud neslyšeli a nic nevíte).
4. Pokud máte pochybnosti o určitém vydavateli/časopise, vždy pátrejte (např. na webu), zdali časopis nevykazuje výše uvedené znaky predátorských vydavatelů/časopisů.
5. Pokud máte pochybnosti o určitém vydavateli/časopise, můžete využít také službu „Vím, kde publikuji“, dostupnou z: <http://vimkdepublikuji.cz/>.¹²
6. Pokud je časopis v režimu Open Access, prověřte jej službou Directory of Open Access Journals, která je respektovaným adresářem kvalitních open access časopisů. Tato služba rovněž připravuje vlastní heuristiku predátorských časopisů. Zkontrolujte, zdali je vydavatel registrován v Open Access Scholarly Publishers Association.
7. Pokud je to možné, vyhněte se podezřelým časopisům a vydavatelům. S jistotou vždy existuje alternativa.

Masarykova univerzita odmítá jakoukoli formu využívání systému predátorských vydavatelů a jiných metod pro snadné zvyšování publikačního výkonu a umělé navyšování ohlasu na vlastní odborné práce.

4 Co dělat v případě setkání s nepřípustnými publikačními praktikami

Toto doporučení nestanovuje sankce ani důsledky při porušování dobré praxe. Masarykova univerzita ponechává rozhodnutí o případných důsledcích na vedoucích pracovišť / výzkumných skupin, případně na vedení fakult.

Každý, kdo se setká ve svém okolí s porušováním etických zásad nebo dobré praxe, by měl zvážit, zda tuto činnost ponechá bez povšimnutí (a tím přejímá část zodpovědnosti za tuto činnost), anebo na tyto aktivity upozorní (whistleblowing). Masarykova univerzita obecně doporučuje pokusit se takové jednání řešit nejprve diskusí uvnitř pracoviště. Masarykova univerzita rovněž považuje za nepřípustné, aby jakýmkoli postihům čelili oznamovatelé (whistleblowers), anebo osoby, které nenesou za případné prohřešky vinu.

Rozhodné slovo při případných sporech by měl mít vedoucí daného pracoviště / výzkumné skupiny, který přijímá zodpovědnost za publikační aktivity zaměstnanců daného pracoviště / členů výzkumné skupiny. Jako podpora v etických otázkách a při řešení sporných případů slouží Etická komise MU.

---

¹² V originále jako „Think. Check. Submit.“. Dostupné z: <http://thinkchecksubmit.org/>.

5 Vykazování výsledků výzkumné a umělecké činnosti na MU

Záznamy o vědeckých výsledcích jsou pro účely vnitřní evidence a vykazování do národního rejstříku informací o výsledcích vyplňovány v [Informačním systému MU](#) (dále jen IS). Autoři jsou osobně zodpovědní vytvořit kompletní záznam o každém díle v ISu nejpozději do tří měsíců od jeho plného zveřejnění (tj. neplatí například pro články v režimu „online first“). V některých případech může být evidence výsledků centrálně svěřena pověřené osobě na fakultě MU. Pokud je publikace indexována na Web of Science, vyplňuje se nezbytně pro zajištění správných návazností do IS také číslo publikace (UT WOS, Accession Number).¹³

Formálně i obsahově úplné a pravdivé záznamy jsou vyžadovány pro účely národního hodnocení, ale jsou i nezbytné pro vytváření návazností mezi různými systémy (Web of Science, SCOPUS, evidence projektů, apod.), a tím i pro maximální viditelnost a dopad vědeckých výsledků Masarykovy univerzity. Při vkládání záznamů je nezbytné dodržovat pokyny a zásady poskytovatele finanční podpory, ke kterému se daný výzkumný výsledek dedikuje.

6 Související dokumenty

Podrobněji se některým tématikám věnují dokumenty, které na MU vznikly dříve. (na některé z nich se odkazuje v předchozím textu). Níže uvádíme soupis dříve vzniklých dokumentů, které mají souvislost s publikační činností na MU.

- Postoj MU k tzv. predátorským vydavatelům a odborným časopisům, vydáno 7. 1. 2016 ([cz / en](#))
- Doporučení pro práci s bibliometrickými indikátory a jejich interpretaci, vydáno 2016 ([cz / en](#))
- PLCH, Lukáš, Jiří KRATOCHVÍL, **Predátorské časopisy**, 2017. Výukový materiál Knihovny univerzitního kampusu. Dostupné z: <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>.

7 Literatura a zdroje

Committee on Publication Ethics (COPE). **How to handle authorship disputes: a guide for new researchers**. 2003. Dostupné z: <http://publicationethics.org/files/2003pdf12.pdf>.

International Committee of Medical Journal Editors. **Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Ethical Considerations in the Conduct and Reporting of Research: Authorship and Contributorship**. Dostupné z: <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>.

---

¹³ Pro případnou radu, či pomoc se zapisováním výsledků do IS MU se lze obrátit na fakultní koordinátory, jejichž seznam naleznete zde: <http://vyzkum.rect.muni.cz/cs/vedecke-vystupy/riv-informace-pro-fakulty>.

International Committee of Medical Journal Editors. **Defining the Role of Authors and Contributors**. Dostupné z: <http://icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>.

Scott-Lichter, D and the Editorial Policy Committee, Council of Science Editors. **CSE's White Paper on Promoting Integrity in Scientific Journal Publications, 2012 Update**. 3rd Revised Edition. Wheat Ridge, CO: 2012. Dostupné z: http://www.councilscienceeditors.org/files/public/entire_whitepaper.pdf.

European Molecular Biology Laboratory. **Internal Policy No. 63 : EMBL Publication Policy**. 2014. Dostupné z: https://www.embl.de/services/library/open-access-information/BMC_pre_pay_scheme1/IP-63---EMBL-Publication-Policy.pdf

Wager, E., S. Kleinert. **Responsible research publication: international standards for authors. A position statement developed at the 2nd World Conference on Research Integrity, Singapore, July 22-24, 2010**. In: Mayer, T., N. Steneck (eds). **Promoting Research Integrity in a Global Environment**. Imperial College Press / World Scientific Publishing, 2011, 309-316.

University of Oxford. **Publication and Authorship**. Dostupné z: <https://www.admin.ox.ac.uk/researchsupport/integrity/publication/>.

Edinburgh University Press. **Publication Ethics**. Dostupné z: <http://www.euppublishing.com/customer-services/authors/publication-ethics>.

University of Leeds. **University publications policy**. 2015. Dostupné z: <https://library.leeds.ac.uk/university-publications>.

The University of Adelaide. **Authorship Policy 2011/7485**. Dostupné z: <http://www.adelaide.edu.au/policies/3503/>.